

81
П18

**ПАРАДИГМЫ
АНТРОПОЦЕНТРИЗМА**

Библиотечка «Саксагани»

виправдання суцільного терору. Поет прагнув словом відвоювати визнання вагомості способів досягнення мети.

Висміявши позицію самозаспокоєння мас- " Gest la vie"- (1,145), поет не може змиритись із пристосуванством душі людської до неволі. Звідси відчуття настійної потреби правдивого поета, вождя язичника, який спричинив би прозріння маси. Мужньо сказати правду у час, коли " Гекуб гвалтують", а" Калинців і Стусів крутять в гудз із болю й нервів"(1,151), є свободою творчості митця. Світличний не сприймає іншої свободи поетів, вираженої у поетичному "секреті"- "вільний птах, поет/Співа, що хоче і співа, як хоче"(1,148) і що була позицією самозбереження. Тому у творчості поетів дисидентів естетиці здорового глузду рішуче протиставлено естетику болю. Принцип гри, іронія, пародіювання, притаманні їх поезії, засвідчили стрімку зміну естетичного сприйняття світу людиною.

ЛІТЕРАТУРА

1. Світличний І. У мене тільки слово. - Х, 1994. - 43іс.

ОНІКІЄНКО І. М.

Кривий Ріг

СИМВОЛИ ЛЮДСЬКОЇ ЧЕСТІ ТА ГІДНОСТІ У ПОЕЗІЇ

ІВАНА СВІТЛИЧНОГО

Надзвичайно емоційні, з переважно ямбічними строфами, ошадні у тропях вірші І. Світличного асоціюються із прикметними ознаками української традиційної лірики, з пафосом вольових імперативів, силою яких Т. Шевченко, І. Франко, Леся Українка намагалися подолати інерцію українців:

Заримувати свободу із правдою,
Мудрість із мужністю, чин із добром.
Слово! Не гримай гучною бравадою,
Серцем набатним удар під ребром.

(Ars poetica)

З одного боку, у віршах через сонетну форму йде логічне розгортання заданої на початку тези, що ріднить його стиль із класицистичними нормативами. З другого - у надрах міцно згармонійованого сюжету пульсує сильний ліричний струмінь, джерела якого бачаться у пристрасному обстоюванні лицарського кодексу гідності і честі: "Як не я, тоді хто? Не тепер, то коли?" ("Ми - мужчини").

І. Світличного боляче вражає безхребетність громадськості. Подаючи у невольничій ліриці приклад героїчного чину, він намагається у такий спосіб компенсувати брак його у дійсності. У таких образах-символах як співець Митуса, язичник, "Казацька голова - на палі" відчувається відверта ідеалізація героїки. Так співець Митуса, "син гармонії", в кривавий для свого народу час чинить за внутрішнім покликом душі і "мінє ліру на багнет" ("Митуса"). Позаяк є він не лише "удлюбленик слави, а й честі, підвладний не тільки Богові і музам" ("Син гармонії"). На переконання автора, грати "космічні оркестри," свідомо ігноруючи життєві дисонанси, - естетичний злочин, носильство над своєю природою і талантом. "Служити суспільству", лише вільно розвиваючись - це був вихід у новий, досі не освоєний простір громадянської лірики.

Поетія І. Світличного - своєрідна психологічна база для формування національно зрілої особистості майбутніх поколінь.